

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Tractatus II. De præcepto Spei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

TRACTATUS II.

De Præcepto Spei.

116 **P**ER Spem, quæ est secunda virtus Theologi-
ca, intelligitur amor concupiscentiæ erga
Deum, quo Deum & divina præ omnibus aliis
concupiscibilibus, nobis concupiscimus, ita ut
omnia potius parati simus perdere, quàm De-
um & divina. De hac quæritur, quando ejus
præceptum obliget.

118 ad 129.

Resp. I. Probabile est, præceptum Spei obli-
gare per se, cum primùm homini usum rationis
affecuto, Deus & beatitudo tanquam finis, ad
quem tendere debet, sufficienter est propositus,
ita ut notabili tempore non differat. Ita *Becan.*
c. 17. q. 7. n. 2. Turrianus & ceteri comm. Et ratio
est, quia sine actu Spei nec justificari, nec in justi-
tia divina persistere, nec meritoriè operari pos-
sumus, *vide Scholl.*

Resp. II. Præceptum Spei per accidens obli-
gat. 1. Quando actus Orationis, pœnitentiæ,
Charitatis, &c., in præcepto sunt, qui sine præ-
vio actu spei exerceri non possunt. *Auth. cit. &*
Fill. t. 22. n. 255.

Quando quis ita tentatur, ut periculum sit
consensûs, nisi animum spe erigat, *v. Fill. l. c. Lay.*
l. 2. t. 2. c. 2. n. 1. Bon. ro. 2. d. 5. q. 3. p. 2. prop. 2.
Unde sequentes Casus resolvuntur:

I. Mortale peccatum est, sperare, five amare
magis (amore concupiscentiæ) terrena hæc,
quàm cœlestia: v. g. si quis ita comparatus sit,
ut

ut desideret perpetuò degere in hac vita, & Deo^o
relinquere coelum, si sibi relinquat terram. ^o

II. Mortale item est, desperare de consequen-^o
do Deo aut salute & venia peccatorum, aut me-^o
diis ad illam consequendam necessariis, v. g. au-^o
xillis gratiæ, & emendatione vitæ: Quod pecca-^o
tum ratione parvitatis materiæ non potest esse
veniale, cum sit injuriosum misericordiæ Dei.^o
S. Th. 2. 2. q. 20. a. 3. Lay. n. 3. ^o

III. Mortale item est, præsumere de miseri-^o
cordia Dei, v. g. cum quis sperat id, quod est^o
impossibile secundum legem Dei ordinariam,^o
ut si speres remissionem peccatorum & salutem^o 126. 127. 128
sine pœnitentia, vel per propria merita & vires
naturæ; vel etiam si quis statuat perseverare in^o
peccatis, quamdiu bene valet, & tamen speret^o
se acturum pœnitentiam ante mortem *S. Tho.^o*
q. 21. a. 1. Lay. l. c. ^o

Denique mortale est, odisse Deum, odio sci-^o
licet abominationis seu averfionis, v. g. si Deus^o
displiceat tanquam nobis infestus propter vin-^o
dictam peccatorum, v. *Laym. l. c. Bon. d. 3. q. 4.*^o
S. 1. n. 4. ^o 129

A D D E N D A.

Q. 30. Quanta sit necessitas spei. R. Constat, 117
partim ex illis, quæ habet *Busenb. hic*, partim ex
dictis n. 1. & à n. 11. 14.

2. Q. 31. Quomodo aliquis practice instrui & induci
debeat ad spem Theologicam. R. Debent ipsi expli-
cari seqq.

1. Sperare est optare sibi aliquod bonum, & ¹¹⁸
confidere se illud obteturum: ex quo patet, quòd
spes

spes nostra ad Deum includat duos actus, primus est desiderium boni, quod optamus à Deo; secundus est quædam confidentia & erectio animi sibi quasi spondentis, quòd bonum illud desideratum sit obtenturus à Deo: hinc *S. Thom.* 1.2.q. 25. a. 1. in O dicit spem supra desiderium addere quendam conatum & quandam elevationem animi ad consequendum arduum, idemque innuit *Trident.* s. 6. c. 6., dicens peccatorem per spem erigi ad veniam consequendam.

119 2. Objectum materiale spei, sive bonum, quod à Deo speramus, est, in primis pro altera vita beatitudo æterna, id est, visio, amor & fruitio Dei, ac cumulus omnium gaudiorum, quæ erunt in cœlis: deinde pro hac vita sunt omnia media ad illam beatitudinem, inter quæ præcipua sunt remissio peccatorum, & gratia sanctificans in fine vitæ.

120 3. Cùm spes includat duos actus, unum desiderii, & alterum confidentiæ, ideo habet duplex motivum, nam motivum respectu desiderii est bonitas Dei, in quantum illa nos potest æternam reddere Beatos; motivum autem respectu confidentiæ sunt perfectiones Dei, qui propter merita Christi nobis eam beatitudinem promisit, si faciamus, quod in nobis est, hinc *Trident.* c. 16. ait, *sperantibus proponenda est vita æterna, & tanquam gratia filius Dei per Christum Iesum misericorditer promissa, & tanquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus & meritis fideliter reddenda.*

121 4. Motivum, ex quo ardentissimè supra omnia desideramus æternam beatitudinem, est infinita Dei bonitas, cujus possessio præferri de-

bet

bet omnibus possibilibus bonis & gaudiis creatis: motivum autem, ex quo super omnia firmissimè confidimus nos beatitudinem illam obtenturos, est, quia Deus, qui illam promisit, est fidelissimus in promissis suis servandis & potentissimus ea servare: Huc etiam plurimum confert, quòd sit misericordissimus, ut dare velit auxilia, uti habet *S. Thom.* q. un. de spe, quæ est q. 7. de spiritualibus creaturis a. 1. *sicut objectum formale fidei est veritas prima, per quam sicut per quoddam medium assentit his, quæ creduntur, quæ sunt objectum materiale fidei, ita etiam objectum formale spei est auxilium divinæ potestatis & pietatis, propter quod motus spei tendit in bona sperata, quæ sunt materiale objectum spei: Et 2. 2. q. 18. a. 4. ad 2. & 3. dicit, quòd spes innitatur omnipotentiâ & misericordiâ Dei.*

5. Infinita fidelitas Dei in hoc consistit, quòd ¹²² Deus sit necessariò determinatus ad hoc factis implendum, quòd promisit verbis: infinita autem potentia in hoc consistit, quòd Deus facere possit, quidquid promittit, cum sit omnipotens: debetque utraque illa perfectio divina adesse, ut possimus firmissimè confidere, nam licèt esset fidelissimus & libentissimè vellet explere promissa; si tamen explere non posset; item licèt esset potentissimus, si tamen non maneret constans & fidelis in suis promissis, non possemus firmissimè confidere nos obtenturos, nunc autem possumus, quia ille promisit, qui est fidelissimus & potentissimus.

6. Ut ille, qui instruitur, hæc faciliùs capiat, ¹²³ rogetur, si ipsi suus Parens v. g., & suus juvenis Frater promitterent novam vestem, à quo vellet magis sperare; utique à Parente, quem scit velle

G

servare

servare sua promissa & posse dare, quod promittit; juvenis autem Frater sæpe negligit promissa, aut quamvis libenter servare vellet, tamen non semper potest: id applicet Deo, qui quidquid promittit, vult dare, quia fidelissimus est, & potest dare, quia est potentissimus; ac consequenter ab eo firmissimè sperare possumus æternam beatitudinem nobis propter Christi merita promissam, itemque media ad illam.

124 7. Actus spei utilis ad salutem, justificationem, & meritum debet esse supernaturalis, qualis erit, si beatitudo promissa, Dei promissio & motivum ipsum spei proponantur nobis per fidem supernaturalem, quæ ideo præire debet, uti à n. 14. dictum est. Vide etiam n. 24.

125 Q. 32. *Quomodo practice elici possit actus spei.* R. Formula dabitur n. 154.

126 Q. 33. *An sit præsumptio, si quis ideo audacius peccet, quia scit Deum esse infinite misericordem, aut quia scit se unâ confessione vel uno actu contritionis delere posse multa peccata.* R. Si cognitio & spes illa remissionis sit ipsi ratio peccandi, tum est præsumptio; si autem non sit ipsi ratio peccandi, sed tantum habeat se concomitanter, non est præsumptio, sed est actus spei, bonum enim est etiam tum, quando quis peccat vel vult peccare, sperare veniam à Deo, & proponere postea confiteri vel pœnitere.

127 Q. 34. *An sit præsumptio, si quis ideo peccet, quia simile peccatum commisit, postea unâ operâ confitendum.* R. Non est, licet enim per hoc ostendatur, quòd animus sit malè dispositus, qui à peccato plus deterreatur ob pudorem vel difficultatem confitendi, quàm per aliud motivum, tamen

ex

ex illa intentione peccare, nihil est aliud, quàm se solvere à metu novæ & distinctæ erubescentiæ seu difficultatis in confitendo, & ideo peccare liberiùs & sæpius, quod non est præsumptio, ita *Tann. t. 3. d. 2. q. 1. n. 79.* & post illum *Burgh. cent. 1. cas. 31.* Si tamen peccans sibi promitteret tam facilè remissionem plurium peccatorum quàm unius, & ideo sæpius peccaret, esset præsumptio, uti rectè *Steph. t. 3. d. 2. d. un.*

Q. 35. An detur parvitas materiæ in præsumptione. R. Negant communiter omnes, sed *Bonasp. d. 4. n. 48.* affirmat, docens eum tantum venialiter peccare, qui ex præsumptione de bonitate Dei peccaret venialiter, aut in sequentem diem differret agere pœnitentiam circa peccatum mortale; neque contradicit *Steph. supra.*

Q. 36. Quando nam amittatur spes. R. Amittitur 1. per peccatum, quo amittitur fides, cum hæc sit veluti fundamentum omnium virtutum. 2. Per quodvis mortale spei directè oppositum, id est, quod directè tollit objectum formale spei, uti sunt positiva & efficax nolitio vel contemptus beatitudinis, neglectus mediorum ad illam, eò quòd judicetur impossibilis; dejectio animi ex eo, quasi Deus non possit aut non velit nos salvare &c. 3. Non amittitur directè per præsumptionem vel per omissionem actûs spei graviter præcepti, cum hæc præsumptio vel omisso directè non opponantur motivo spei.